

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvolje frankirati. — Rokopisi se ne vrčajo. — Uredništvo in upravljenje je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnitvu naj se plagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Odgovor vis. c. kr. justič. ministerstva zastran slovenskih uradnih napisov.

Iz Šmarije pri Jelšah 15. februvarja.

V štiridesetletni borbi svoji za jednakopravnost našega jezika v c. kr. uradih priborili smo si vendar toliko, da se mora s slovenskimi strankami načeloma slov. obravnavati; priborili smo važno pravico, da se nam zemljiške knjige morejo pisati v našem jeziku, ako mi sa mi tako hočemo itd. Slovensko uradovanje je torej ne samo že po osnovanih zakonih ampak tudi v posebnih ministerskih odlokah principijelno nam zagotovljeno in utrdilo se bode še bolj, ko bode imelo za vso Slovenijo prevažno juridično duštvvo „Slovenski Pravnik“ v Ljubljani tudi svoje praktične nasledke.

Naša sodišča dobivajo poleg drugih c. kr. uradov torej po natornem potu pragmatičnega razvitka tisto notranje lice, katero jedino jim na naših slovenskih tleh pristaja! Kakeršen pa si zn. otraj, takšnega se kaži pred vsem svetom tudi na zunaj! Ali pa je tako pri nas? Ali neso slov. napisi na naših c. kr. uradih do danes še bele vrane? Tuje potujoč po naših krajih pač ne more spoznati in razbrati z uradnih napisov da potuje mej Slovani. Kdo je tega kriv? Naša mlačnost, nehajnost in popustljivost. Da nam naša osrednja vlada Dunajska tudi, kar se tiče slovenskih uradnih napisov, ne dela načelnih zaprek, ako ji potožimo nedostatke, kaže naslednji slučaj, ki ga je objavil že moj telegram dne 11. t. m. in kateri zdaj č. čitaljem „Slov. Nar.“ razlagam podrobnejše. Ni Vam treba praviti, da so tudi pri nas v Šmariji na naših c. kr. uradih dozdaj samo nemški napisi, čeprav so ti uradi postavljeni za okraj, ki šteje mej 18.100 Slovenci samo 40 „Nemcev“. Bolelo nas je, kadarkoli smo pogledali na tiste tuje napisne pa smo si mislili, ne bi li se dalo to kako predrugačiti? Meseca decembra prošlega leta poslali smo tri prošnje na Dunaj justičnemu ministerstvu, finančnemu in ministerstvu deželne brambe.

Odgovora c. kr. finančnega ministerstva (za davčni urad) in ministerstvo deželne brambe (za žandarsko postajo, še pričakujemo; visoko c. kr. justično ministerstvo pa nam je že odgovorilo! Neki gospod, ki se je bil na dotedno prošnjo prvi podpisal, dobil je te dni od tukajnjega c. kr. okrajnega sodišča slovenski dopis, kateri slove od besede do besede takó:

„Št. 16.

Preč. g. J. J. v Šmariji.

Pritožba sub / se Vam kot prvoimenovanemu in tedaj (prav: tor ej!) zastopnika pritožnikov s tem pristavkom dostavi (prav: dosta vlijal!) da so se po dognani preiskavi o predmetu potrebine na prave narobe.

To se Vam naznanje da (prav: naznanja!) vsled ukaza ces. kr. predsedstva visoke nadšodnije v Gradcu dne 6. svečana 1889 št. 1628 Pr.

Ces. kr. o krajna sodnija v Šmarji,

dne 11. svečana 1889.

Ces. kr. uradni vodja,

L. S. Doxat s. r.“

V prošnji svoji bili smo prosili za slovenski napis zunaj na sodniškem poslopju, nadalje za slovenski pečatnik in za potrebne uradne tiskovine slovenske. Ker se uradne slov. tiskovine že itak same ob sebi razumevajo, ostaje samo še zunanj napis in pečatnik, kar nam bode visoko c. kr. justično ministerstvo oskrbelo. Mi popolnoma zaupamo v pomoč njegovovo.

Usojali bi se opozoriti rodoljube naše po slovenskih pokrajinah, naj bi pošiljali jednak prošnje in to direktno na Dunaj in ako vsak okraj storji svojo dolžnost, dobijo v kratkem naši c. kr. uradi tudi zunanje lice takšno, kakoršno odgovarja prenovljenemu notranjem. Kaj lahko je take prošnje sestaviti ondod, koder so okrajni zastopi in občine v narodnih rokah! Vigilantibus jura! Spoštujmo sami sebe, ako hočemo, da nas bodo spoštovali drugi. „A tkô sám sebi dobrar nije, nije vredan, da ga sunce grije, kamo l' drugi da za njega mare!“ — pravi Palmović.

V Ljubljani 15. februvarja.

V Praških listih čitamo vest, ki je skoro ne moremo verjeti, vest, ki bi bila prevesela za vse cislitavsko časopisje in posebno za vse čitateljstvo. Rečenim listom se namreč z Dunaja javlja, da je justični minister izdal do vseh državnih pravdništev naredbo, v katerej priporoča pravčno in milo prakso pri presojevanju časnikih člankov. V rečenej naredbi se nekda posebno poudarja, da se vlada stvarne in dostenje kritike ne boji, marveč, da je celo želi. S tega stališča naj državna pravdništva presojajo časnarske proizvode, s tega stališča naj uporabljajo tiskovnega zakona zelo raztezne paragrafe.

V marsičem justični minister, grof Schönborn, ni izpolnil jasnih nad, ki smo jih gojili ob nastopu njegovem, a glede tiskovne svobode nas je najprijetnejše presenetil, ako se omenjena vest obistini. Tiskovna svoboda je tako dragoceno blago, da nam bode i v homeopatičnih kapljicah dobro došla. Dosedanje časnarsko stališče je pač več nego žalostno in samo jeden pogled preko mejnih kolov, ki ločijo „cis“ in „trans“ zadoščuje, da dobimo dolge zobe, da se nam sline cede po tiskovni svobodi, kakeršno uživajo Arpadovi potomci.

Grof Schönborn je sicer jako odločna individualnost, ki odklanja vsakeršne nasvete, a baš radi tega bi mu bila rečena naredba v veliko čast. Ne samo, da bi iz nje smeli posnemati, da grof Schönborn tudi na ministrskem sedeži ni pozabil one dobe, ko je še sam stal v opoziciji vrstah in sočutno opaževal opozicijskih časnikov neprestano obsojanje in gorje, temveč sklepali bi iz tega, da ima sedanji justični minister nekako širše obzorje, da je pravi državnik, ki ne vidi nobene nevarnosti za državo v tega ali onega lista izjavah, ki pa iz vseh glasil hoče nabratci narodov pravi glas in narodom nakloniti vsaj toliko tiskovne svobode, kolikor jo je za sedanjo dobo neobhodno treba.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 15. februvarja.

Predvčeraj vsprejel je cesar, ki sedaj biva v Budimpešti, predsednika obeh zbornic ogerskih in nadžupana Budimpeštanskega. V svojih odgovorih na njih nagovore dal je razumeti, da ima krona zaupanje v sedanjo vlado in želi, da se v sprejme vojni zakon, ter da obsoja izgrede, ki so se godili v Budimpešti. Cesar sicer teh stvarij ni izrecno omenjal, a vendar je vsakdo iz odgovorov labko posnel ta zmisel.

Poulični izgredi v stolnici ogerskej se še vedno ponavljajo. Predvčeraj zvečer so dijaki razsajali pred uredništvom „Nemzetovim“, potem so pa šli še pred policijsko poslopje, a tu so jo pa skupili. Osemdeset policijstov je obkolilo in so jih več zapri. Nekatere so takoj zopet izpustili, več so jih pa obdržali v zaporu. Če bode policija vedno tako odločno postopala, bodo že zgubili veselje razgrajati.

Vnanje države.

Vlada bolgarska dobila je pismo od eksarha, v katerej jej pojasnjuje nazore svoje zastran sinode in kako naj bi se doseglje sporazumljene. Ker se nekda eksarhovi nazori ujemajo z mnenjem vlade, je upanje, da se doseže sporazumljene, ako bodo le episkopi hoteli nekoliko prijenjati.

V več mestih v Italiji hoteli so slaviti spomin delavca Siesa, katerega je bilo Milansko vojno sodišče leta 1853. obsodilo na smrt zaradi raznih nasilstev. Nameravale so se velike demonstracije, ki bi bile v prvi vrsti naperjene proti Avstriji, v drugej pa proti sedanji vladi italijanskej. Oblastva so pa s silo preprečila te demonstracije.

Senat francoski je tudi vsprejel zakon, da se bodo volitve za zbornico zopet vršile po okrajih. Ta zakon stopi pa v veljavo še le pri prihodnjih občin volitvah. Dopolnilne volitve za sedanjo zbornico se bode pa vršile še po starem zakonu.

Kakor smo bili omenili, je bilo na Francoskem vzbudilo veliko nevoljo, da nemško veleposlaništvo v Parizu ni hotelo potrditi potnega lista nekemu francoskemu vojaškemu zdravniku, da bi pohodil bolno mater svojo v Alzaciju. Sedaj pa baje hoče vlada nemška se bolj ozirati na podobne slučaje ter so dobila mejna oblastva ukaz, da smejo celo brez potnega lista puščati osobe čez mejo, če dokažejo, da gredo pohodit bolne sorodnike svoje.

Poslanec Munckel je v deželnem zboru pruskem spravil pravosodnjega ministra v veliko zadrgo. V državnem zboru je trdil minister, da se zategadel zagovorni spis o Geffckenovi zadevi ni objavil, ker se še ni bil predložil. V deželnem zboru je pa moral minister priznati, da ni govoril resnice. Opravičiti nikakor ni mogel vladnega postopanja, ker je le preveč jašna pristranost, če se le zatožnica objavi, zagovorni spis pa ne. V Berolini se že govorji, da bode zaradi te blamaže morda moral minister še odstopiti.

Ekspedicija Ašinova, ki je odšla v Afriko, zadela je na nove težave. Kralj Melnik neče dovesti, da bi skozi deželo njegovo šla v Abesnijo. Govori se, da se že misli vrniti zaradi tega, najbrž bode pa Ašinov le poiskal drug pot.

Dopisi.

Iz Kranja 14. februvarja. [Izvirni dopis.]

„Qui s' excuse s' accuse“, kdor se opravičuje, se obdolžuje. Bridko resnico tega reka skusil je preteklo nedeljo tukajšnji dekan g. Anton. Kakor smo že poročali, zbral se je dne 5. februvarja v tukajšnji župnijski cerkvi za časa pogreba cesarjevičevega obilo ljudstva vseh stanov, da opravi tiho molitev po prerano umrlem. Nadalje se je obesila v noči od 4. na 5. dan februvarja na drog mestne svetnice na župniji črna zastava, kot odgovor na netaknost g. dekanata, kateremu se je zdelo nepriljivo, razobesiti kak znak sožaljenja. Tudi je zvedel gosp. dekan Anton, da namerava razburjeno ljudstvo, ako se ne bi zvonilo za časa pogreba, poprijeti samo za vrv, da skaže zadnjo čast ljubljenemu cesarjeviču. To vse neizmerno bode g. dekanata, kajti propal je sramotno s svojo ostentativno nelojalnostjo. V svoji onemogli jezi zavijtel je svoje pero in sestavlil nek zagovor, kojega je bral raz leco preteklo nedeljo po jutranjej propovedi, h kateri zahaja večinoma le prosto ljudstvo. Začetkom svojega zagovora pripoveduje nam o žalostnem dogodku, kateri je pretresel celo Avstrijo. Ko bi bil imel g. dekan kaj takta, ostal bi bil pri tem in verjeti bi bil morda kdo nješovim sožalnim besedam, a kmalu je sam dokazal, da so bile to le „krokodilove solze“, kajti takoj na to zašel je, kritikujoč sožalne pojave v našem mestu, v robate izraze, kojih se ne čuje niti v zakotnih gostilnicah in kajih bi nikdar ne pričakovali raz leco v hramu božjem, kjer naj bi se glasila le slava Vsegamogočnemu. Naj bi bil raje vrgel g. dekan

čez vse to plašč krščanske ljubezni, pod katerim bi on potreboval itak največ prostora!

Gospoda dekana močno grize, da se je kljubu njegovemu nelojalnemu molku zbral imozantno število občinstva vseh stanov v cerkvi in da je tako poučilo ljudstvo č. duhovščino, kaj da se spodobi pri takej priliki. — Kakor smo že omenili v zadnjem dopisu, prišel je vsak tih in mirno in tako tudi ostal v cerkvi, ne da bi se bila zaklenila stranska vrata^{*)}. Tem bolj smo se tedaj čudili, da se je drznil g. dekan javno raz leco trditi, da so se nekateri nedostojno obnašali pri tih molitvah — to je nesramna laž! Naj si nadalje g. Anton ne domišljuje, da je prišlece vodila le strast in kljubovanje, kakor pravi. — Vsak prišel je le kot dober Avstrijec, v svesti si, da je to njegova dolžnost, in prepričani smo, da je imela tihha in skromna molitev zbranega občinstva več veljave pred Najvišnjim, kakor glasna molitev onih, „ki molijo le z ustnicami, kojih duh je pa daleč od Mene“. Gotovo je pa bilo ljudstvo bolj zbrano in pobožno, kakor zadnjo nedeljo popoludne pri takozvanih „medicinsko-somatologičnih predavanjih“ alias pridigah o nečistosti, nad katerimi se je spodikal še celo prosto ljudstvo. Potolaži naj se tudi gospod Anton, če so se ob prilikah grozne nesreče spokorile nekatere izgubljene ovce, „ki sicer ob nedeljah in praznikih zanemarjajo svoje verske dolžnosti“ in so prišle v cerkev. Saj celo sveto pismo pravi, da je v nebesih več veselja nad jednim spokorjem kakor nad devetindvetdesetimi pravičnimi — posebno če slednji v istini niso tako pravični, kakor se kažejo!

Hudo zamerili so se g. dekanu oni neznanci, ki so se drznili na „njegov farovž“ obesiti „črno cunjo“ (kakor se blagovoli g. dekan izraziti), tako da je nazivlje „pobaline“ in „Gassenlump“ (sic!) Kdor rabi take izraze raz leco, ta se je sam označil in pač ni treba komentara. Sploh teh psovki g. Anton ni poslal na pravo adreso. Taki priimki, kakor „Gassenlump“, bi se po našem skromnem mnenju veliko bolj prilegali tacemu, kojega je na primer po noči v kakej stranskej ulici treba napoditi s kamni.

Opravičuje se nadalje g. dekan, da ni mogel ničesar ukreniti, ker je čakal „višjih povelj!“ Kako je neki to, da se je g. dekan ravno pri tej priliki pokazal tako poslušnega in pokornega, ko vendar sicer tako rad samopasno in samostojno postopa, zmatrajoč se za najvišjo in jedino instanco tudi v zadevah, katere njega bore malo brigajo in to posebno v odnošajih z mestno občino. Kdo bi mu neki mogel kaj, ko bi bil zaukazal po svojej dekaniji zvoniti in brati maše po umrlem cesarjeviči? Zakaj se je to zgodilo v Tržiči in v Kokri pri Kranji? V „Slovenčevje“ številki z dne 10. t. m. smo brali, da se iz Ljubljane nikomur na deželi ni prepovedalo zvoniti.

Samega sebe in svoje nelojalno postopanje označil je g. dekan Anton posebno z izjavo, da bi bil zbranil pohod v cerkev, ko bi bil preje o tem vedel. No, kolikor je nam znano, obvestil je o tem g. dekan že precej zgodaj v jutro naš obče priljubljeni g. okr. glavar. Opozarjam pa g. dekan na tem mestu, da se je zvršil ta pohod vsled priprtega dogovora, po prijateljskem obveščenju, nikakor pa ne po agitaciji. Ljudstvo vsak dan pričakujoče, da poprime čast duhovščina inicijativo, poslužilo se je v svojem lojalnem mišljenji prav rado nudeče se prilike, da skaže zadnjo čast ljubljenemu sinu premilega našega vladarja. Opozarjam tudi, da se niti uradnije niti kdo drug ni udeležil oficijalno tega pohoda, ampak vsak je prišel le kot pošten in ustan Avstrijec. Radovedni smo res, če bi si bil g. dekan drznil braniti komu uhol v cerkev. Ne dosta, da sam ni storil ničesar v znak sožalenja povodom smrti cesarjevičeve, bil bi celo rad oviral, da bi izraževali drugi svoje čute v tihaj molitvi.

Faktuma, da je neznan zlodejec g. dekanu ubil okno, gotovo nikdo ne odobruje, a kamna, s katerim se je to zgodilo, naj ne hrani g. dekan — kakor sam pravi — kot spomin na ubito okno, marveč kot svareč spomin na svoje nelojalno postopanje.

Končal pa je g. dekan svoj zagovor tako-le: „Da bote vedeli, da nikomur ne zamerim, blagoslovim Vas vse, meni udane in meni neudane!“ Gosp. dekan! obdržite vendar Svoj

nadri blagoslov záse in za Svoje udane; mi upamo brez njega deležni postati nebeškega veselja!

Dvomimo, da si je g. Anton stekel slave s to propovedjo. Čudne sodbe se slišijo o njej mej prostim ljudstvom in toliko mu lahko zagotavljamo, da je zgubil pri omikancih vse spoštovanje, kolikor ga je še užival. Tolažili ga bodo njegovi „udani!“ Amen.

Z Dunaja 13. februarja. Tudi peti večer slovenskega kluba ni zaostal za prejšnjimi. Prezanimivi govor g. Svetiča, izborne petje kvarteta akademičkega društva „Slovenije“ in veselo občevanje udeleževalcev tega večera napravilo je dober utis na vse. Ako bi hoteli biti trivijalni, rekli bi morda, da smo jih videli tudi mnogo, ki jih ni bilo ta večer v klub. Toda tega ne. Trivijalni ne bo dimo, in spustimo se raje precej v natančen opis tega večera.

Omenil sem v zadnjem dopisu, da bode ta večer čital v klubu g. dr. Štrekelj. Toda imenovani gospod biva sedaj po opravkih daleč od Dunaja. Mestu njega čital je, kakor že rečeno, gospod Svetič svoj spis z naslovom: „Nekaj o napredku“.

Predsednik kluba g. Navratil omenjal je otvorivši večer prežalostnega dogodka za Avstrijo, smrti cesarjeviča Rudolfa. Naštevši njega zasluge, poudarjal je posebno njega ljubezen do vseh narodov avstrijskih, kar se posebno kaže v njegovi znameniti knjigi „Oesterreich in Wort und Bild“. — Navzoči poslušali so ta govor stoje.

Potem čital je gosp. Svetič. Tega gospoda spisi slove kako po svoji temeljnosti in isto tako po svoji vunanji dovršenosti. V njih kaže se veščaka ne le v slovenski in nemški literaturi, ampak tudi v francoski, angleški itd. To kar on pove, ne da se razrušiti ali ovreči, to stoji na trdni podlagi znanosti, logike in razuma. Ne bode odveč, ako tu navedemo na kratko vsebino tega berila. Naj so dajo bralci sami. Naj se ne misli, da se v govoru čitanemu v gostilni lahko marsikaj prezre in marsikaj odpusti. Ne, o tem, menim, mi ni treba govoriti, kajti v klubu zbira se elita slovenskega razumništva na Dunaji in ta zna soditi strogo.

„Dan danes“ — tako začenja g. Svetič svoje berilo — „se veliko govorji o napredovanju v vseh strokah gmotnega in duševnega življenja človeške družbe“ Res vse se je razvilo nepričakovano. Čas ni daleč, ko si bode zadnji zamorec s cilindrom pokril kodrasto glavo in ko bode najzanikernej Avstralec novine čital ali jim morda celo dopisoval. Pričakovati bi bilo tedaj, da je največja dobrota živeti v sedanjem veku, vendar vpraša se: ali smo res tako srečni, kakor se pregovarjam sami? V istini dosti je dan danes nezadovoljnih, toliko črno-vidov, ki si žele nazaj starih časov. Civilizacija prispeva je do najvišje stopinje, in vendar so učenjaki, ki so se prepričali, da bi bilo za človeški rod najbolje, če se povrne v naravno prostost, nepopateno po napredku in oliki. Znane so o tem misli Rousseaua, in tudi angleški pesnik Schellej prorokuje čas, v kojem bode živel človek, kakor mu vleva srce in naravni zakoni. Take sanje tudi starim narodom niso bile nič novega. Vergil sam poje o njih: Aurea prima sata est aetas“. Toda ti bili so bolj sangvinčni, njim so zlate dobe že prešle. Omika sama tedaj ne prinaša še sreč. Necega južno-američanskega divjaka na primer odgojila je neka brazilska rodovina. Postal je zdravnik, a kmalu je izginil. Čez več let našli so ga znanci zanemarenega s tolpo tovarišev klatečega se po gozdih. Toda poreč se, to je bil divjak, ali koliko Europejcev je pa tudi, ki se strašijo omike, kakor se je mladeneč v Sašu zbal pred podobo resnice, katero je bil odgrnil. Če je napredovalo človeštvo istinito, moralno bi se počutiti bolje gmotno in duševno, toda tega ni.

Če se pogleda državno življenje, vidi se, da se ravno v najbolje urejenih državah nahaja največ nezadovoljnih ljudi. Splošno blagostanje in svoboda so zmiraj še lepe sanje. Večina tlači manjšino, nazadnjaščo ovira naprednjake in o prevratih zapirajo se stranke mejsebojno. Dajo se državni zakoni, ki se zdaj najpripravnjeji, in vendar izkažejo se svoje dni pomankljive in celo nevarne. Zmeraj bolj se utrujuje prepričanje, da le samovlada zamore napravi red. Ko dozori to vprašanje, nastopi častilakomen mož, kojemu se posreči dospeti do najvišje oblasti. Ali kmalu so državljanji nezadovoljni z njim, zoper hočejo več svobode, in snovati začno zarote, i. t. d. — Tudi družba ni se zboljšala dan danes. Tndi sedaj stan zaničuje stan, tudi dan danes batí

se je državi sosedne, da je ne razruši ali pogoltne. Sprava mej narodi ni se še pokazala. Proudhon tudi, da ni meščanskega državnega in mejnarnogega prava. On pripoznava samo pravo sile in moči. Francoski pisatelj Lavisse piše: „Spoznali bodo, (zgodopisci bodočih časov), da se filozofi motijo, ki verujejo, da je večen napredek konečen uzrok vse zgodovine;“ i. t. d.

Na dalje prehaja g. čitatelj k vprašanju: Ali bodo kedaj ponehale vojske? V Švici res ustanovilo se je društvo za ohranjenje večnega miru, za večni mir oglasili so se tudi Herbert Spencer in Renan. Ali drugi trdijo spet, da je vojska neizogibna, celo potrebna, tako n. pr. Moltke, De Maistre, dominikanec o. La cordaire piše, da je „vera beseda, vojska pa roka božja“, in že omenjeni Proudhon.

Posebno poudarja se dandanes razvoj na znanostnem polju. Vede, posebno realne, se res gojé, celo preveč, kajti čestokrat se toži, da se zanemarja srce in čut, ko se razvija hladni um. Sedanja veda odkrila je mnogo resnic, toda potomci ovrgli nam jih bodo mnogo. Izkazalo se bode, da veda pač napreduje po kolikosti znanstva, ali ne po kakovosti.

— V ametnosti kaže se zadnje čase neka utrujenost, toži se, da je sedanjost onemogla v izdelovanji umotvorov. Res, ne izvrši se nič novega, sega se rado po starem, ki se podaja v nekoliko predelanje obliki. Prišli so na dan pesniki, kojim je propad vodilna misel: to so francoski pesniki, ki se nazivajo pessimiste, propadnike (decadents) i. t. d.

Ali se je povzdignila občna nravnost? Ne zločini dan danes neso nič manj zverski in nič redkeji kot v prejšnjih časih. Koliko je pregeh, koje rodi civilizacija. Ta kvariti tudi telesno človeško moč, daje mu slabe živce, i. t. d. — Če tedaj človeštvo ne napreduje brezpogojno, ali ne bi bilo bolje, da nehajo vse poskušnje in vse delovanje človeško? Tega pač tudi oni, ki tajé napredek, ne priporočajo. Človeštvo mora iti svojo pot. Notranje in zunanje zapovedi učé človeka, da dela in skrbi za se in za bližnjega. Ali ne pričakujmo preveč od pozemeljskega življenja, in ne zanašajmo se preveč na zmožnosti človeškega uma. Vsaka doba ima dobre in slabe naprave, vsaka svoje veljavne možé, v vsaki bilo je dosti srečnih in še več nesrečnih. Sedanj čas brezpogojno ni boljši od preteklih, in izbjhati da se v vsaki dobi“.

Ziva in burna pohvala sledila je berilu g. Svetiča. Krasno petje in natušene napitnice sledile so v drugem delu večera. Bil je kratko in malo prezanimiv in vesel večer. Omeniti nam je še radostno, da je pristopil ta večer g. J. Zelenik kot ustanovnik podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju, ter odštel g. blagajniku takoj petdeset goldinarjev. Bog daj mu še mnogo naslednikov! Živel rodoljub!

Prihodnji večer bode 9. marca. Čital bode g. dr. Štrekelj.

Od Pesnice 13. februarja. [Izvirni dopis.] Mnogo so naši časniki že pisarili o napredku našem, bodi si v narodno-političnem, bodi si v narodno gospodarskem oziru. Pisali so tudi črnogledi, kako da se po tolikih naporih še vedno v marsičem s trudem pomicemo naprej, kako lezemo polževo pot. Kdo nas ovira? No, to ni nobena zagonetka. Vendar se povsod po razkosnej našej domovini ne vrši narodni ta proces tako počasno. Pogledimo na cerkveno polje danes, in to v Lavantsko biskupijo

Tu delamo neznanke skoke, rekel bi pravate „salto mortale“; to ni več prirodno, to je „čez natorno“. Kajti v prirodi ni nikakih skokov; tu se vrši vse pravilno in po zakonih večnih. Mi smo pak puhnili in smuknili naprej. Prav za prav tudi dandanes ni nič čudnega; saj živimo v stoletji telegrafov, telefonov, železnic, parnikov, groznih pušč repetirk in drugih strojev, ki se vrté in šumé, da človeku kar služi in pogled jemlje. Dasi se cerkev drži strogo in nepremično načel konservativnih, vendar se je to načelo v nas slovenskem Štajeru na drobne kosce razbilo. V našej vladikovini gre vse „per Dampf“ ali „per Blitzzug“. Piscet teh vrstic bil je pred nekaj leti prisoten, ko je visok dostenjanstvenik cerkven vprašal železnocestnega uradnika: was versteht man eigentlich unter einem Blitzzuge? Uradnik mu takoj radostno ustrezhe ter pojasi „blitzzuga“ pojem. A od te dobe letimo in drevimo naprej v groznej naglici, kakor bi hoteli preteči sam planet naš; mrzlično, nervozno, poteč se in sopé delajo gospodje, evo vam dokaz!

Pred meno ležita šematzma Lavantske vladikovine iz leta 1871. in 1889. V prvem so imena

^{*)} Gospod dekan zaklepa namreč proti policijskim določbam pri velikih mašah, ko se zbere na stotine ljudstva v cerkvi, vsa vrata, razen glavnega vhoda.

v noči, ne da bi bila imela kje kaj posla. Po 10. uri povsod mir. Pred klubom nezavisne stranke množica ponavlja klical: Živio kralj! Tekom večera prijeli so 48 osob, od katerih so jih deset policijsko okrivljenih obdržali v zaporu.

Beligrad 14. februarja. Vest, da se bode letos vršilo kronanje kralja Milana, se potruje, in sicer bode to svečano dejanje v starem samostanu Žiči, ki ga je sezidal dinastija Nemanjićev in v katerem so se navadno kronali srbski carji.

Pariz 14. februarja. Zbornica vsprejela z 307 proti 218 glasom predlog, da se odloži revizija ustave, dokler se narod ne izreče, na kar je Floquet dal svojo ostavko.

Bruselj 14. februarja. Vsled zopetnega snega je promet z Nemčijo, Francosko, Angleško in Holandsko pretrgan.

Razne vesti.

* (Umr) je 13. t. m fml. Alojzij Pokorni, divizionar v Olomuci.

* (Nesreča na železnici.) V veliki vojvodini Luksemburgu trčila sta vkupe 12. t. m. dva osobna vlaka blizu postaje Eš-a. Deset osob je mrtvih in 26 teško ranjenih.

* (Gledališče pogorelo.) V gledališči Royale v Aldershotu na Angleškem nastal je 8. t. m. pred predstavo ogenj na odru. Mnogoštivilno občinstvo bežalo je skozi razne izhode ter v gnječi ranilo in pomendralo mnogo osob. Gledališčno obje se je sicer tudi rešilo, a nekatere igralke niso imele časa, preobleči se. Požar se je kako hitro širil in uničil gledališče do tal. Škoda je velika.

* (Roparsk umor.) Iz Turina se 12. t. m. brzjavljajo: Kupca Paskala Pizo našli so včeraj v njegovem stanovanju via Mazzini umorjenega. Truplo pokrito je čez in čez z ranami, prizadetimi z velikimi škarjami; nekateri udje so odsekani, zdroljeni in po sobi razmetani. Državni papirji, vredni 40.000 lir, so zginili. Ljubimko nesrečne žrtve, obče poznamo razkošnico, in pa kupčevega brata so že zaprli, ker sta zelo sumna groznega zločina.

Poslano.

Gospodu župniku Fr. Rométu

v Čemšeniku.

Na Vaš popravek v „Slovenskem Narodu“, kjer me v svojej odličnej nelogiki nazivljete obrekovalcu, ako Vam ne navedem imen onih č. ggtovarišev Vaših, pogosto prosečih: „A Francisco Rome libera nos, Domine!“, javljam Vam, da mi je tako lahko podati Vam javno nekaj takih naslovov, in to hočem tudi storiti, ako Vidi darujete družbi sv. Cirila in Metoda sto goldinarjev. Ako pa ne bom svoje trditve povoljno dokazal, plačam jaz stotak v isti namen.

Sicer se pa še nesva dosti razgovorila

Rogovilež.

Tuji:

19. februarja.

Pri **Slonu**: Libion z Dunaja. — Tausig iz Linca. — Fischer iz Trsta. — Djetz iz Norinberga. — Haselhofer z Dunaja. — Bartuska plemenita Bartacar iz Trsta.

Pri **Maliči**: Ranzoni, Merkes, Popper, Šile, Adler in Kraus z Dunaja. Stanček iz Pulja. — Dörfler iz Kočevja. — Teiner iz Seitenstena.

Pri **avstrijskem cesarju**: Tavařies, Galoussis iz Katimosa na Turškem. — Rosman iz Novega mesta. — Kos z Dunaja.

Umrli se v Ljubljani:

10. februarja: Jožef Grum, delavac, 70 let, Karlovska cesta št. 18, za oslabljenjem. — Weikhard pl. Gandini, deželne sodnije svetnik v pokoju, 83 let, na Bregu št. 14, za kapom.

11. februarja: Jovana Cvek, učiteljica, 31 let, Vodnikove ulice št. 2, za jetiko.

12. februarja: Edvard Rothkugel, tkalec, 69 let, Prečne ulice št. 4, za zatoščenjem srca. — Anton Pogačnik, kurjač, 28 let, Kolodvorske ulice št. 20, za jetiko. — Marija Wohlgemuth, dekla, 82 let, Krajna dolina št. 11, za oslabljenjem. — Rozalija Izlaker, krojačeva hči, 6 mes., Stari trg št. 19, za božastvo. — Helena Suhadolnik, delavka, 50 let, Karlovska cesta št. 22, za jetiko. — Karol Herman, umirovljeni rudarski kontrolor, 66 let, sv. Jakoba trg št. 11, za rakom na jeziku. — Apolonija Povž, gostija, 73 let, Ribje ulice št. 7, za bramorico na komolcu.

14. februarja: Richard Steská, dijak, 15 let, Gospodske ulice št. 8, za jetiko.

V vojaški bolniči:

12. februarja: Janez Engelbogen,

ognjičar, 27 let, se je sam ustrelil.

Mnogoletna opazovanja. Proti slabosti želodea in pomanjkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodčnih bolezni se pristni Moll-ovi „Seidlitz-praški“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, s svojim prebavljenje pospešujejočim uplivom. Cena skodeljici 1 gld. Po poštnem povzetji razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekar na c. kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaš vedno izrecno Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 3(55-2)

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih. (161-4)

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četr leta gld. 1.15.

Loterijne srečke 13. februarja.

V Pragi: 27, 82, 9, 56, 60.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močvina v mm.
14. febr.	7. zjutraj	737.0 mm.	-12.0°C	sl. vzh.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	733.9 mm.	5.8°C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	731.0 mm.	-8.4°C	sl. vzh.	obl.	
Srednja temperatura - 8.7°, za 84° pod normalom.						

Dunajska borza

dné 15 februarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	gld.	83.30	včeraj	—	danes
Srebrna renta		83.80		—	83.85
Zlata renta		111.25		—	111.30
6% marčna renta		98.90		—	98.90
Akcije narodne banke		884.—		—	884.—
Kreditne akcije		310.30		—	311.60
London		121.30		—	121.35
Srebro		—			
Napol.		9.59		—	9.59
C. kr. cekini		5.68		—	5.68
Nemške marke		59.30		—	59.30
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	136	gld. 50 kr.	—	
Državne srečke iz l. 1864	100	180	" 50	—	
Ogerska zlata renta 4%		101	" 30	—	
Ogerska papirna renta 5%		94	" —	—	
5% štajerske zemljije, odvez oblig.		104	" 75	—	
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	122	" 25	—	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/4% zlati zast. listi		—	" —	—	
Kreditne srečke	100 gld.	184	" —	—	
Rudolfove srečke	10 "	22	" —	—	
Akcije anglo-avstr. banke	120 "	127	" 20	—	
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.		236	" 50	—	

Pisarja

z lepo pisavo, slovenščine veščega, **vsprejme takoj notarska pisarna v stalno službo in pod ugodnimi pogoji.**

Kje? pove upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

(108-2)

V nedeljo dne 17. februarja t. l. otvorim v lastnej hiši št. 17 poleg paraga mlina v Ljubljani novo

gostilnico

pod imenom „TRIGLAV“, kjer bodo točila **dobra dolenska vina** po nizkej ceni in slavnemu občinstvu, kojega uljudno vabim, vsestransko dobro postregla.

S spoštovanjem

Lucinka Odlazek-ova.

Prodaja domače perutnine.

Z mlekom pitane štajerske kapune K gld. 1.10

" " " " Polarde " " 1.—

" " " " purane " " —.80

" " " " race " " —.95

Nadalje perje od kapunov brez peruti " " —.20

Večike gozdne jerebe . . . komad po " " —.90

Škarjevce " " 1.40

razpošilja proti povzetju (99-3)

Josip Robitsch v Mariboru.

Sveži pustni

krofi

dobivajo se vsako nedeljo v

Jak. Zalaznikovi pekarni

(11-1) Stari trg št. 19.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov

je

koroški rimske vrelec

jako odlična zdravilna studenčica pri **vratnih, želodčnih, mehurnih in obistnih boleznih**, pri **kataru, hripcavosti, kaštanji**, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (736-16)

jako fina namizna voda

s posebno dobrim okusom, brez vseh organičnih in želodč otežjujočih primesi.

V Ljubljani ga prodaja **M. E. Supan**; v Kranji: **F. Dolenc**; v Celji: **J. Matič**.

KMETOVALEC.

Illustrovani gospodarski list s prilogom „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirec, družbeni tajnik.

„Kmetoalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogom vred 2 gld. za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijskih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I. Wallfischgasse Nr. 10).**

Inserati (oznana) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. **Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien, I. Wallfischgasse Nr. 10).**

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošljiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 5. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobijo 10% popusta.

Z l. 1889. nastopi „KMETOVALEC“ VI. letnik. „KMETOVALEC“ je edini veči gospodarski list in ob enem najcenejši, zato ni čuda, ako je med najbolj razširjenimi slovenskimi listi. V l. 1888. prinesel je „KMETOVALEC“ na 212 straneh velike oblike 80 večih in 105 manjših gospodarskih in sicer poljedeljnih člankov, nad 135 splošno zanimivih odgovorov na gospodarska vprašanja, katera so stavili na 100 stranah. „VRTNAR“ je prinesel l. i. 1888. na 96 straneh velike osmerke priLOGA, katerega vrednost je 50 podob. „VRTNAR“ je poseben vrtinarski prilog. „VRTNAR“ je prinesel l. i. 1888. na 96 straneh velike osmerke priLOGA, katerega vrednost je